

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“
ГЕОЛОГО-ГЕОГРАФСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКА ГЕОГРАФИЯ

До председателя на научното жури
Проф. д-р КЛИМЕНТ НАЙДЕНОВ
Геолого-географски факултет
СУ „Св. Климент Охридски“

СТАНОВИЩЕ

от

проф. д-р Веселин Бояджиев, Катедра „Социално-икономическа география“ при
ГГФ на СУ „Св. Кл. Охридски“
(член на Научно жури, съгласно Заповед № РД-38-116 от 18.02.2022 г. на Ректора
на СУ „Св. Кл. Охридски“)

относно дисертационен труд на тема:

„ТЕЛЕКОМУНИКАЦИИТЕ КАТО ФАКТОР ЗА РАЗВИТИЕТО НА РУРАЛНИТЕ
РАЙОНИ В БЪЛГАРИЯ“

на Ирена Илиева-Иванова, докторант по професионално направление 4.4. Науки за Земята, научна специалност „Социално-икономическа география“, Катедра „Социално-икономическа география“, с научен ръководител проф. д-р Веселин Бояджиев

I. Справка за докторанта.

Кандидатът за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“ Ирена Илиева-Иванова е зачислена като редовен докторант по професионално направление 4.4. Науки за Земята към Катедра „Социално-икономическа география“ със Заповед № РД 20-274 от 31.01.2018 г. и е отчислена с право на Защита след удължаване от /1.02.2021 г. до 1.08.2021 г./ със Заповед № РД 20-20144 от 20.10.2021 г. Дисертационният ѝ труд е обсъден на вътрешна защита и последвало разширено заседание на катедра „Социално-икономическа география“, проведено на 30.01.2022 г. Ирена Илиева-Иванова завършва

висшето си образование Като бакалавър по Публични отношения през 2007 г. във ВТУ Св.св. Кирил и Методий. Дипломира се като магистър по Мас медии и реклама през 2008 г. в същия университет и през 2017 г. по Развитие и управление на селските райони в СУ Св. Кл. Охридски. Владее отлично английски език.

Професионалната ѝ реализация, видно от справката, говори за богат опит като мениджър при изпълнението на различни наши и международни проекти. В момента е мениджър продажби и проекти в Loren Networks SA като отговаря за цялостната активност на компанията, замества главния изпълнителен директор и подпомага Борда на директорите и акционерите. Компанията представлява у нас няколко от водещите световни компании в областта на иновативните технологии в телекомуникациите и електронната инфраструктура.

II. Обща характеристика на дисертационния труд.

Дисертационният труд е структуриран като въведение, пет глави, заключение с обем на основния текст от 176 стандартни страници. Приложен е списък на използваната литература от 24 източника на кирилица, 15 на латиница, 10 електронни адреса, 5 приложения, 37 фигури и 19 таблици. Има и три публикации на автора. Едно непрофесионално сравнение ще покаже малък брой използвани източници. Това не е така, предвид специфичния предмет и обект на изследването.

Въведението е подредено правилно и изяснява добре цялото съдържание. Авторът ясно е формулирал очакваното от него в този раздел. Като научен ръководител подчертавам нетрадиционната, новаторска и сложна тема в област, в която отечествената география не предлага на изследователя богато наследство, както е по традиция. Поради тази причина моят коментар на съдържанието е аналитичен.

Първа глава традиционно доказва теоретичните познания и възгледи на автора. При това в две области на знанието, които досега не са имали допирни точки. В този смисъл е постигнато разбираемо за географа обяснение на понятията и принципите на телекомуникациите. Създадена е връзката с наследството на географията в областта на руралните райони.

Логично и методически правилно е подходено от общото към частното като философия. Свободното и правилно използване на понятията говори за изграден млад изследовател, който може самостоятелно да работи в науката.

Втората глава е с най-кратък текст, но е най-голямото предизвикателство за географа, защото го въвежда в света на електронните средства за пространствен пренос на информацията. И ако преди 40 години в курса по математически методи в географията проф. Петър Петров и ас. Борис Колев от Географския институт на БАН запознаваха студентите с начални понятия като двоични системи и булевата алгебра, то сега това е изгубено. А това знание носи прехода от аналогов към дигитален пренос на информацията и е революция в „географските“ процеси. Всеки географ може да осъзнае какво ново бъдеще се зададе за географията и като теория и като практика. Всичката тази новост по достъпен начин е обяснена вкратце и сполучливо.

Третата глава е вече погледът към темата от географската гледна точка. Въпреки интердисциплинарния характер на доктората, той все пак претендира в основата си да е географски. В тази глава „се събира“ географията с телекомуникациите. Как структурно да се представят руралните райони е избор на автора. Възможни са и варианти с начало от селищата, от стопанството, а с оглед на темата, -и от инфраструктурата. Логично от тук тръгва изследването за далечния пренос на информация, -тук като фактор за развитието на бледнеещите въпреки европейските заявки за кохезия български рурални райони. Авторът е млад изследовател и съзнателно е избегнал парливите въпроси за организационната принадлежност на обявяваните от НСИ за „райони“ административни общини, отнесени към земеделското, а не към регионалното министерство. Уж вертикална програма, а обхваща над 92% от територията на страната. Та коя друга програма е по-регионална? Всъщност авторът предлага вариант на въпроса: “Ако наистина търсим политиката за спасяване на българските селища, които не са с управленски функции на национално и регионално равнища, от къде трябва да започнем?” Това е големият управленски политически извод и принос на доктората. Само че той е по силите на малцина...

В четвъртата глава посоката на изследването вече е насочена към приложния географски характер на телекомуникациите. Географията вече е практика, която достига до всяко селище и до всеки човек, включая и всекидневието му в обществото и у дома. Тук традиционно е слабостта на географията да се обвърже с живота на човека и докторантът се е справил много добре. Регионалното, местното и селищното развитие могат да се реализират не чрез традиционните премествания на граници и от време на време и на някой център, а чрез конкретна териториална политика, достигаща до всеки дом и жител.

Петата глава следва англосаксонската концепция, че географията е всичко онова, което може да се картографира. Всъщност картата като изявител на географското знание вече е надградена. От средновековното разбиране за хартия с рисунки за описанието на земната повърхност днес вече картата е и технология за организация на обществени дейности. Появиха се „пътни“, „политически“, „медицински“ и какви ли не карти, чието нереализиране само потвърждава ролята на географската карта. Но това трудно се разбира от негеографите. Така че петата глава е по-полезна за негеографите. За географите тя е традиционна, необходима, разбираема, и което е най-важното, - добре е представена.

Заключението е стегнато, езикът е конкретен и ясен. Текстът е аналитичен, а не е съкратен преразказ на съдържанието. Посочени са предимствата от новите технологии. Приемам предложените три приноса. За да сметна работата за успешна основание ми дават както добре вплетените в текста допълнения, така и умелото им позоваване.

Авторефератът се покрива със структурата, с текстовото и приложното съдържание. Напомням и за трите научни публикации, които подкрепят трайният интерес към темата.

Заключение

Пред нас е добре разработен научен труд на млад изследовател. Коректното използване и доброта познаване на заварените научни постижения, правилно съставената и точно реализирана философска концепция и работна методика показват способността на докторанта да работи успешно и самостоятелно, владеейки съответните методи. Спазени са всички нормативни изисквания, както на ЗРАСРБ, така и на университетския правилник и изискванията на факултета.

С този докторат отечествената география излиза от традиционната рамка, разширява тематичния си обхват и заема мястото си в управленческата тематика на страната.

Гласувам с ДА и предлагам на колегите от журито да изразят същия избор за присъждане образователната и научна степен ДОКТОР по професионално направление 4.4 Науки за Земята, Социално-икономическа география на Ирена Илиева-Иванова.

София,

22.03.2022 г.

Изготвил становището:

(Проф. д-р Веселин Бояджиев)